

Luister

Willekeur in liedkeuze tijdens zondagse liturgie vraagt om goede opvolger voor bundel *Weerklank*

OPINIE Wibren Jonkers en Luuk Schuurman zien toenemende willekeur in liedkeuze tijdens kerkdiensten. Volgens hen is het tijd voor een vervolg op de liedbundel *Weerklank*. Anders gaat de band met de reformatorische liedtraditie verloren, stellen de kerkmusici.

Wibren Jonkers en Luuk Schuurman beiden actief als kerkmusicus en betrokken op gemeentes waarin *Weerklank* wordt gebruikt

maandag 1 juni 2026, 13:20 aangepast 16:21

Een kerkdienst in Den Haag. De muziekbundel *Weerklank* wordt in veel kerken gebruikt. beeld: ANP

Dit is een opiniebijdrage. De mening van de auteur is niet per se het standpunt van de redactie. Wilt u reageren? Stuur dan een brief (maximaal 200 woorden) naar opinie@nd.nl.

Tien jaar geleden verscheen de liedbundel *Weerklank*. Het was een particulier initiatief, geen officiële bundel van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk. *Weerklank* voorzag wel in een reële behoefte.

Inmiddels zijn er tien drukken verschenen en wordt de bundel in ruim 250 gemeenten gebruikt, waaronder een flink aantal buiten de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).

Dat *Weerklank* zo breed weerklank heeft gevonden, heeft de initiatiefnemers zelf verrast. Het verdient erkenning.

Het *Liedboek* van 2013 was voor veel gemeenten geen optie. De behoefte aan gezangen was er echter wel, en *Weerklank* vulde dat vacuüm.

Blik voorwaarts

Tegelijk is dit jubileum het moment voor een blik voorwaarts. Rien Donkersloot, een van de muzikale redacteuren van *Weerklank*, stelt in een artikel over tien jaar *Weerklank* dat hij andere keuzes zou maken als het project opnieuw moest (*ND* 22 april).

De bundel is te snel tot stand gekomen, opgejaagd door de vraag vanuit de gemeenten. Er zijn lacunes in het kerkelijk jaar. De catechismusliederen zijn puur berijmingen zonder toe-eigening.

Gezangen die al eeuwen meegaan in de brede protestantse traditie – en die hun waarde bewezen hebben in de liedboeken van 1973 en 2013 – hebben geen plaats gekregen. De bundel heeft, aldus Donkersloot, geen tijd gehad om uit te proberen en te rijpen.

Het is klare taal van iemand die van binnenuit weet hoe *Weerklank* tot stand is gekomen. Dat neemt niet weg dat deze bundel iets wezenlijks heeft gedaan: het heeft het zingen van gezangen gelegitimeerd, en daarmee een drempel geslecht die decennialang onoverkomelijk leek.

Intussen staat de praktijk niet stil. Wie rondkijkt in gemeenten waar *Weerklank* zijn intrede deed, ziet dat de lacunes inmiddels ook worden ingevuld met alternatieven die vaak buiten elk redactioneel kader vallen.

Deze praktijk bestaat buiten de erediensten om al lange tijd, maar krijgt nu ook binnen de zondagse liturgie steeds meer voet aan de grond.

Wie zijn erfgoed niet actief beheert, verliest het aan de willekeur van het moment. Die vrees wordt bevestigd in onze dagelijkse praktijk van het lesgeven.

Jonge orgel- en pianoleerlingen weten het Opwekkingsrepertoire feilloos te vinden. Vraag hun naar een klassiek lied voor Hemelvaart of Pinksteren en het valt stil.

Niet zelden geldt hetzelfde voor de Geneefse psalmen. De verbinding met de reformatorische liedtraditie wordt zienderogen dunner.

Binnen twee generaties

Waar een liederenschat niet actief wordt doorgegeven, kan die rijkdom binnen een of twee generaties verdwijnen. Dat is niet alleen problematisch voor mensen die deze liederen waarderen, maar dat betekent geestelijke bloedarmoede voor iedereen.

Wanneer een liedcultuur grotendeels wordt bepaald door een eigentijdse invulling, verliezen we woorden en muziek waarmee de kerk door de eeuwen heen God en zijn daden heeft bezongen.

Hedendaagse kerkmuziek mag en moet wat ons betreft een plaats hebben, maar dan als schakel in een doorgaande traditie, niet als vervanging ervan.

Hoe rijker het liedrepertoire, hoe beter zicht er vanuit de gemeenschap der heiligen te krijgen is op de breedte, lengte, diepte en hoogte van het geloof.

Zonder institutionele drempels

Weerklank ontstond als particulier initiatief en dat had zijn voordelen: het kon vlot worden opgestart, zonder institutionele drempels. Zo'n particulier initiatief kan een behoefte signaleren en een eerste stap zetten.

Het kan niet de blijvende, gezaghebbende basis zijn waarop gemeenten hun zangrepertoire voor de komende decennia bouwen.

Gelukkig hoeft dat ook niet. De geschiedenis biedt hier een mooi precedent: de 102 Gezangen uit 1965 functioneerden als proefbundel en bereidden de weg voor het *Liedboek voor de kerken* van 1973.

Weerklank kan nu eenzelfde rol vervullen als wegbereider voor een volwaardig liedboek, waarin de tekortkomingen zijn weggewerkt en het reformatorische kerklied duurzaam wordt verankerd in de gemeenten.

Wildgroei vult leegte

Stilzitten is geen optie; wildgroei vult dan de leegte. Juist nu ligt hier een verantwoordelijkheid voor de Gereformeerde Bond, eventueel in samenspraak met andere kerkverbanden waar *Weerklank* gebruikt wordt. Is men bereid hier actie op te ondernemen?

Niet om gemeenten te dwingen gezangen te zingen; die vrijheid blijft volledig bij de plaatselijke kerkenraad. Maar voor de gemeenten die dat al doen of willen doen: geef hun een gedegen, officieel gefundeerde basis. Een *Weerklank* die zijn naam ten volle waard is.

Dat zal gepaard moeten gaan met een fundamentele bezinning op de vraag waarom deze liederen de moeite waard zijn – en hoe die overtuiging levend wordt gehouden. Die bezinning duldt geen uitstel en vraagt iets van ons allemaal. Maar het is de inspanning meer dan waard. Het kerkmuzikale erfgoed van de Reformatie verdient niets minder.

beeld: ND

Advertentie